

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislakiin (HE 114/2022). Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut.

Vuoden 2025 alusta lähtien työntekijän oleskelulupa ja kausityöoleskelulupa liittyvät aiemmin työ- ja elinkeinotoimiston tekemät osapäätökset ovat poistuneet ja ulkomaalaislupiin liittyvä päätöksenteko on kokonaisuudessaan siirtynyt Maahanmuuttovirastoon (Migriin). Kaikki työntekijän oleskelulupien ja kausityöoleskelulupien edellytykset tutkitaan nyt Migrissä.

Työvoiman saatavuus eri ammatti- ja toimialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on pääsääntöisesti julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon hakijat koko EU/ETA-alueelta.

Mikäli ammattinimike ei löydy alueen työlupalinjauksesta ja Suomessa toimiva työnantaja rekrytoi työntekijän EU- tai ETA-maiden ulkopuolisista maista, työnantajan tulee ilmoittaa työpaikka avoimeksi kahden viikon ajaksi, ja Migri pyytää työnantajalta myös työvoiman saatavuusselvityksen. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset ovat lähettäneet lausuntopyynnön niiden laatimasta työlupalinjauksesta seuraaville työmarkkinaosapuolille ja poliisille: Pohjanmaan poliisilaitos, Pohjanmaan Kauppakamari, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari, Keski-Pohjanmaan yrittäjät, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Rannikko-Pohjanmaan yrittäjät, STTK Pohjanmaa, STTK Etelä-Pohjanmaa, SAK, Akava Keski-Pohjanmaa, Akava Pohjanmaa, Akava Etelä-Pohjanmaa.

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaan vahvimpia toimialoja ovat teknologiateollisuus (pääpaino kone- ja metalliteollisuudessa), elintarviketuotanto, sekä rakennustuote- ja huonekaluteollisuus. Kaupan alan keskittymiä löytyy luonnollisesti maakuntakeskus Seinäjoelta sekä seutukuntakeskuksista. Etelä-Pohjanmaa on merkittävä tuulisähkön tuotantoalue, sillä maakunnan osuus koko maan tuulisähkön tuotannosta on noin 12 prosenttia. Tuulivoiman rinnalle ja sitä täydentämään ovat tulleet aurinkovoimapuistot.

Epävarmuus ja sumuisuus luonnehtivat edelleen maakunnan suhdanneodotuksia, mutta usko käänteeseen on hiljalleen vahvistumassa ja kokonaisuutena tarkasteltuna maakunnan sietokyky erityyppisiä kriisejä vastaan on ollut kohtuullinen. Elinkeinoelämän näkökulmasta selkeimpänä huolenaiheena on ollut rakennusalan heikko tilanne, joka on heijastunut yrityskentälle laajasti. Alavudella ja Kauhajoella on tapahtunut rakennusalaan kytkeytyvien tehtaiden lopettamisia ja nämä yhdistettynä yleiseen suhdannetilanteeseen ovat aiheuttaneet paikallisen rakennemuutostilanteen.

Maakunnan työllisyysaste on työvoimatutkimuksen perusteella maan keskimääräistä korkeampi, mutta työllisten määrä on ollut laskusuunnassa vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna. Työvoiman kysyntä on ollut melko vaimeaa, mutta se ei ole kuitenkaan kokonaan seisahtunut, sillä osaajista on edelleen kysyntää eri toimialoilla. Rekrytointihaasteet ovat kroonistuneet esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla, teknologiateollisuudessa, ICT-alalla, sekä majoitus- ja ravitsemusosalalla. Sosiaali- ja terveysalan osalta hyvinvointialueiden taloushaasteet ja toimintojen uudelleen järjestelyt ovat vaikuttaneet rekrytointimahdollisuuksiin ja -tarpeisiin koko toimialalla, mutta pitkän ajan näkymä on edelleen se, että alan osaajista tulee olemaan pulaa jatkossakin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusalueella oli helmikuun lopussa yhteensä 7825 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 761 työnhakijalla. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin (9,1 %). Koko maassa vastaava osuus oli 12,0 %. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin helmikuun aikana 1275, mikä oli 345 vähemmän (- 21,3 %) kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Helmikuun aikana avoinna oli yhteensä 3587 työpaikkaa, mikä oli 1402 paikkaa (- 28,1 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Lomautettuja oli 1262 eli 150 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (- 10,6 %). (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusalueen Työllisyyskatsaus helmikuu 2025.)

Pohjanmaa

Pohjanmaa on energinen maakunta, jonka elinkeinoelämä on monipuolista ja työllisyystilanne maan huippua. Maakunnan vahvuus on monipuolinen toimialarakenne, joka käsittää vientipainotteisen teollisuuden, alkutuotannon, kaupan ja matkailun sekä rakennusalan. Pohjalaisia teollisuusyrityksiä toimii monilla eri alatoimialoilla ja viennin osuus teollisuuden liikevaihdosta on suuri. Alueen maataloustuotanto on merkittävää koko Suomelle. Suurimmat työnantajat yksityisen sektorin vienti- ja elintarviketeollisuuden lisäksi ovat Pohjanmaan hyvinvointialue, kaupungit, kunnat ja oppilaitokset.

Vaikka puhtaan siirtymän investoinnit ovat olleet viime aikoina joiltain osin vastatuullessa, Pohjanmaalla ollaan silti optimistisia alueelle suunniteltujen hankkeiden toteutumisen suhteen. Investointialto koostuu muun muassa akku-, vetyteollisuus- ja maa- sekä merituuli-

voimainvestoinneista. Investointeja aikovat toteuttaa alueella jo ennestään toimivat yritykset sekä alueelle etabloituvat uudet toimijat. Kerrannaisvaikutukset teollisuudesta muille toimialoille tulevat olemaan suuret.

Heikon suhdanteen myötä työttömyysluvut ovat olleet kasvussa, mutta Pohjanmaan työllisyystilanne on silti edelleen Manner-Suomen parhaimmista. Alueen yritykset ovat perinteisesti kärsineet työvoimapulasta, eikä tilanne ole merkittävästi helpottunut työttömyyden lisääntytyäkään, mikä kertoo kohtaanto-ongelmasta. Suurininvestointien realisoituessa työvoiman kysynnän odotetaan kasvavan entisestään lähivuosina ja maakuntaan tullaankin tarvitsemaan tuhansia uusia työntekijöitä.

Helmikuussa 2025 työttömiä työnhakijoita oli Pohjanmaan maakunnassa 5 900. Työttömyys on kasvanut 10 prosenttia vuotta aikaisemmasta, kuitenkin vähemmän kuin koko maassa keskimäärin (13 %). Työttömyys on kasvanut kaikissa ammattiryhmissä, voimakaimmin palvelu- ja myyntityöntekijöillä sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ammattiryhmässä. Työttömyys on vähentynyt ainoastaan maanviljelijöiden ja metsätyöntekijöiden ammattiryhmässä. Ulkomaalaisia oli helmikuussa työttömänä 1422 eli 24 prosenttia kaikista työttömistä, määrä on kasvanut 24 prosentilla vuoden takaiseen verrattuna. Ulkomaalaisten työttömyyden kasvuun vaikuttaa taloudellisen tilanteen lisäksi myös ulkomaalaisen työvoiman määrän kasvu. Vuonna 2024 Pohjanmaan maakunnan työllisyysaste oli Manner-Suomen paras, keskimäärin 78,3 prosenttia.

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaalla on monipuolinen elinkeinorakenne: alueella on vahvaa vientiteollisuutta, monipuolista alkutuotantoa ja merkittävä kaupan ja palveluiden toimiala. Keski-Pohjanmaalla viriää uusia innovaatioita erityisesti puhdasta siirtymää edistävillä toimialoilla. Alueella on merkittävä rooli koko Suomen akkuarvoketjussa ja puhtaan siirtymän investointiaallossa. Puhtaan siirtymän investointiaalto koostuu muun muassa akkuteollisuus-, vetyteollisuus- ja tuulivoimainvestoinneista, minkä lisäksi alueella jo toimivat yritykset kehittyvät ja investoivat jatkuvasti. Teollisuusinvestointien positiiviset kerrannaisvaikutukset ulottuvat tietenkin myös muille toimialoille. Kemianteollisuuden lisäksi maakunnassa on voimakas bioklusteri ja koko maan mittakaavassa merkittävää veneteollisuutta. Suurimmat elintarviketeollisuuden yritykset ovat lihanjalostuksessa, meijeritoimialalla sekä virvoitusjuomien valmistuksessa. Suurimmat työnantajat yksityisen sektorin vienti- ja elintarviketeollisuuden sekä kaupan alan lisäksi ovat Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, Kokkolan kaupunki ja oppilaitokset.

Epävarma maailmantalouden tilanne ja kustannusten nousu sekä epävakaa työmarkkinatilanne ovat viime aikoina vaikeuttaneet yritystoimintaa useilla toimialoilla, mutta korkotason lasku on positiivinen merkki. Vaikka puhtaan siirtymän investoinnit ovat olleet hienoisessa vastatulessa muualla, Keski-Pohjanmaalla monet hankkeet ovat jo edenneet suunnitteluvaiheesta toteutukseen. Myös alueella jo toimivat yritykset innovoivat ja investoivat aktiivisesti. Maakunnan merkittävän vientiteollisuuden vanavedessä kasvun ja kansainvälistymisen uralle ovat päässeet monet alihankintaverkoston pk-yritykset, jotka huolehtivat kokonaisvaltaisesti suurteollisuuden huolto-, asennus- ja muutostöistä suunnittelusta toteutukseen asti.

Keski-Pohjanmaan työllisyystilanne on perinteisesti kuulunut maan parhaimmiston. Vaikka työvoiman kysyntä on viime aikoina ollut alhaisella tasolla ja työttömien määrä hienoisessa kasvussa, on maakunta silti säilyttänyt korkean tasonsa alueiden välisessä vertailussa. Alueen yritykset painivat osaavan työvoiman saatavuuden haasteiden parissa, eikä

edes kohonnut työttömyys ole juurikaan tuonut helpotusta tilanteeseen. Työvoiman kysynnän odotetaan kasvavan pidemmällä aikavälillä maakuntaan suunniteltujen suurinvestointien toteutuessa. Väestöennusteet huomioiden tarpeisiin vastaamisesta voi tulla vaikeaa.

Työttömien työnhakijoiden määrä Keski-Pohjanmaalla oli 2 918 henkilöä helmikuussa 2025, kasvua oli vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna yhdeksän prosenttia. Muualla Suomessa työttömien työnhakijoiden määrä oli noussut 13 prosentilla vuoden takaisesta. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna työttömyys on kasvanut eniten palvelu- ja myyntityöntekijöiden keskuudessa ja vähentynyt muiden työntekijöiden ammattiryhmässä vuoden 2025 alusta lähtien. Ulkomaalaisia oli helmikuussa työttömänä 254 eli 9 prosenttia kaikista työttömistä. Vuonna 2024 Keski-Pohjanmaan työllisyysaste oli keskimäärin 73,9 prosenttia, mikä on Manner-Suomen maakuntien välisessä vertailussa kolmanneksi paras tulos. Pienen väestöpohjan takia vaihtelut työllisyysasteessa ovat kuitenkin suuria, kun pienetkin muutokset työllisten määrässä vaikuttavat siihen voimakkaasti.

Pohjanmaan ELY-keskusalueella (Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa) oli helmikuun lopussa yhteensä 8 789 työtöntä työnhakijaa. Määrä on kasvanut yhdeksällä vuoden takaiseen verrattuna. Työttömiä oli helmikuussa 269 vähemmän kuin tammikuussa. Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on kuitenkin edelleen Manner-Suomen alhaisin (7,6 %). Koko maassa vastaava osuus on 12 %. Tammikuuhun verrattuna työttömyysaste pienentyi 0,3 prosenttiyksikköä Pohjanmaan ELY-keskusalueella ja pysyi samana koko maassa. Helmikuun aikana oli avoinna yhteensä 4 566 työpaikkaa, mikä on 3 641 työpaikkaa (- 44,4 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Kokoaikaisesti lomautettuja oli 792 eli 390 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (-33,0 %). (Pohjanmaan ELY-keskusalueen työllisyyskatsaus helmikuu 2025).

Lähteet

- [Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2025 \(tem.fi\)](https://tem.fi)
- [Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus Helmikuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi)
- [Pohjanmaan työllisyyskatsaus Helmikuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti \(app.powerbi.com\)](https://app.powerbi.com)

3) Alueellinen linjaus

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus alueella on vaikeutunut.

Ammattiala	Ammattiluokka (ISCO)	Ammattinimikkeet, jotka sisällytetty linjaukseen
Erityisasiantuntijat, SOTE-ala	22 Terveystieteiden erityisasiantuntijat	2221 - Ylihoitajat ja osastonhoitajat 2211 - Yleislääkärit 2212 - Ylilääkärit ja erikoislääkärit 2261 - Hammaslääkärit 2266 - Kuulontutkijat ja puheterapeutit
Erityisasiantuntijat, SOTE-ala	26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat	2634 – Psykologit 2635 - Sosiaalityön erityisasiantuntijat

Palvelutyöntekijät, SOTE-ala	53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	5321 - Lähihoitajat (sis. hoiva-avustaja)
Asiantuntijat, SOTE-ala	32 Terveystieteiden asiantuntijat	3212 - Bioanalytiikot (terveydenhuolto) 3213 - Farmaseutit 3221 - Sairaanhoidajat ja terveydenhoitajat 3251 - Suuhygienistit 3255 - Fysioterapeutit ym. 3259 - Muut luokittelemattomat terveydenhuollon asiant.
Asiantuntijat	34 Lainopilliset avustajat sekä sosiaali- ja kulttuurialan asiantuntijat	3434 – Keittiöpäälliköt
Palvelu- ja myynti-työntekijät	51 Palvelutyöntekijät	5120 - Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät 5151 - Siivoustyön esimiehet toimistot, hotellit jne.
Erityisasiantuntijat	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	2511 - Sovellusarkkitehdit 2512 - Sovellussuunnittelijat 2513 - Web- ja multimediakehittäjät 2514 - Sovellusohjelmoijat 2519 - Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät
Erityisasiantuntijat	21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	2149 - Muut tekniikan erityisasiantuntijat 2151 – Sähkötekniikan erityisasiantuntijat 2153 – ICT-alan erityisasiantuntijat
Maanviljelijät, metsätaloustyöntekijät ym.	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	6113 - Kasvihuonetyöntekijät 6121 - Liha- ja lypsykarjan, kotieläinten kasvattajat 6129 - Muut eläinten kasvattajat ja hoitajat 6130 - Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 - Hitsaajat ja kaasuleikkaajat 7223 - Koneenasettajat ja koneistajat 7224 - Konehiojat, kiillottajat ja teroittajat 7231 - Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat 7233 - Maatalous-, teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	7412 - Muut sähköasentajat
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	75 Elintarvike-, puutyö- ja vaate- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.	7511 - Lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	81 Prosessityöntekijät	8121 - Metalliteollisuuden prosessityöntekijät 8122 - Metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät 8160 - Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	8211 - Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat 8212 - Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat
Muut työntekijät	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9112 - Toimisto- ja laitossiivoojat ym.

Lisäksi alueellisessa työluopalinjauksessa on otettu huomioon tuleva valtioneuvoston asetus, jossa säädetään ammattialat, joilla on työvoiman saatavuusongelmia koko valtakunnan alueella.

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 1.6.-30.11.2025

ELY-keskukset huolehtivat hallituksen esityksen mukaisesti siitä, että linjauksen sisällön mahdolliset muutostarpeet tarkistetaan ja päivitetään vähintään puolivuosittain.

Lisätietoja:

Heikki Hurrila (Etelä-Pohjanmaa)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

heikki.hurrila@ely-keskus.fi

Ari Pitkanen (Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa)

Pohjanmaan ELY-keskus

ari.pitkanen@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja POHELY/592/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POHELY/592/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Palosaari Mika 20.05.2025 13:45

Ratkaisija Saari Timo 20.05.2025 13:11